

Nuoret työmarkkinoilla

Janne Savolainen
Työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Tilastot vs. keskusteluilmapiiri

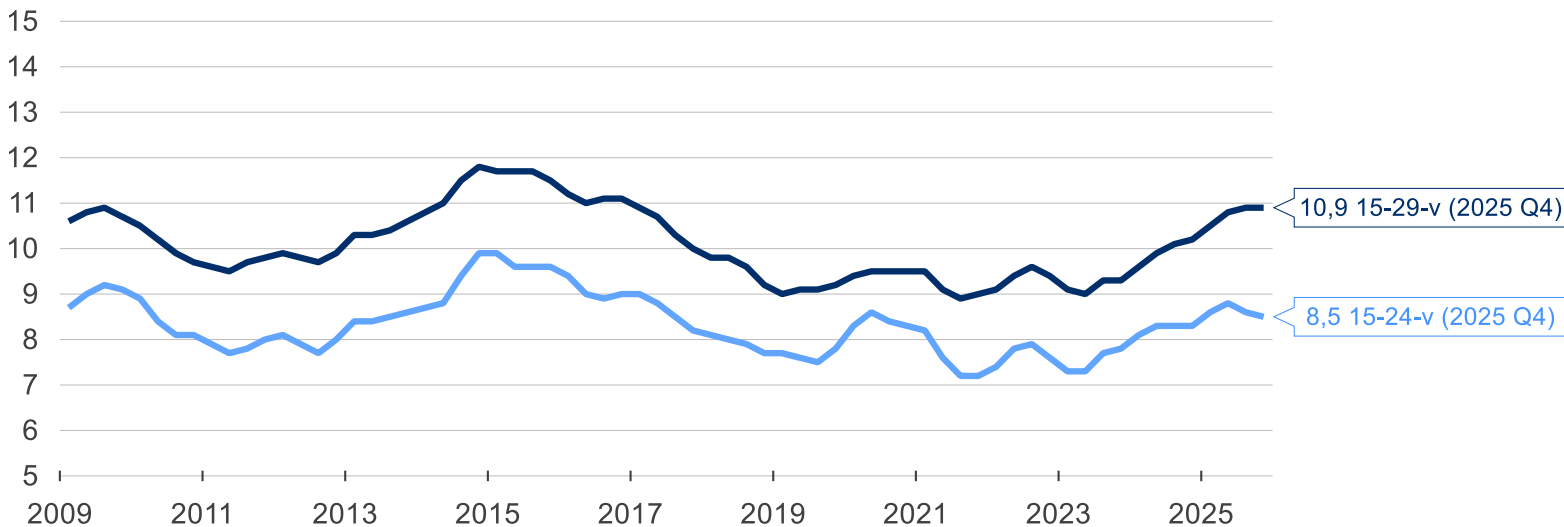
Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

NEET-aste on kääntymässä taas laskuun

Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat ikäryhmittäin, NEET-aste, trendi

Prosenttia

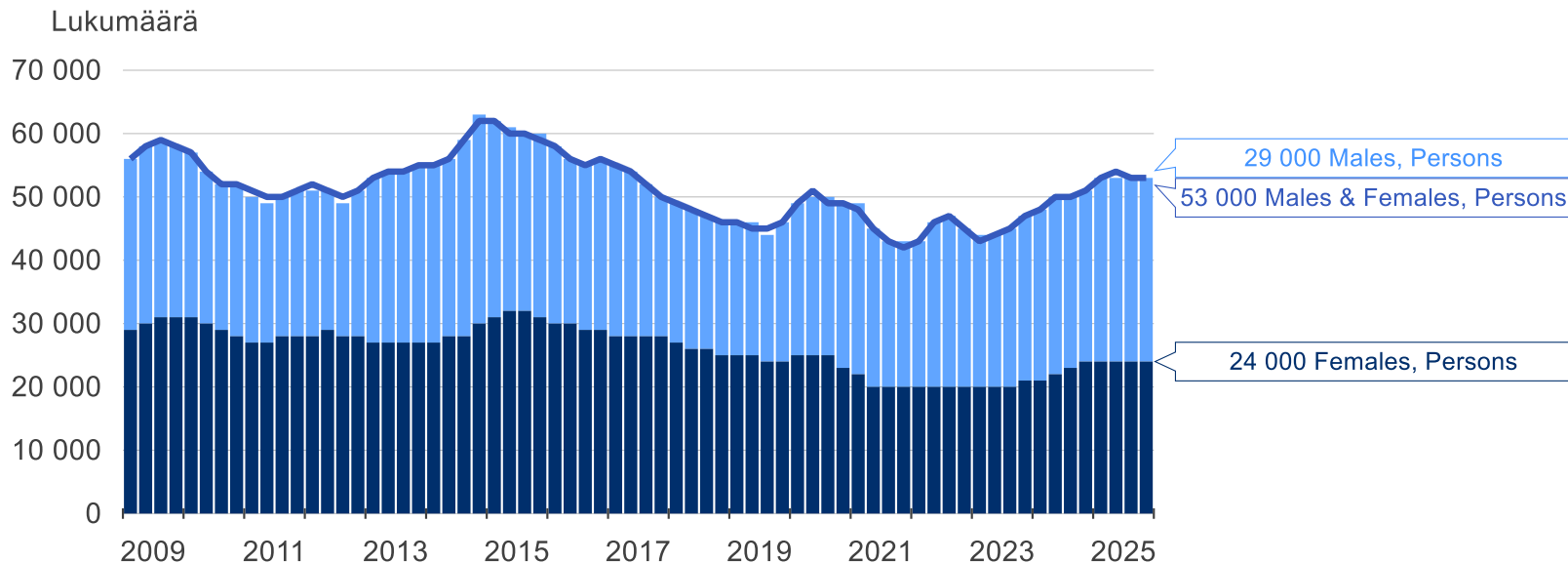

Lähde: Eurostat, Employment & Unemployment (Labor Force Survey), TEM, Macrobond (2025 Q4, 2025 Q4)

Työn ja koulutuksen ulkopuolella on yhteensä noin 55 000 nuorta

Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat 15-24-vuotiaat, NEET -nuoret (kausitasoitettu)

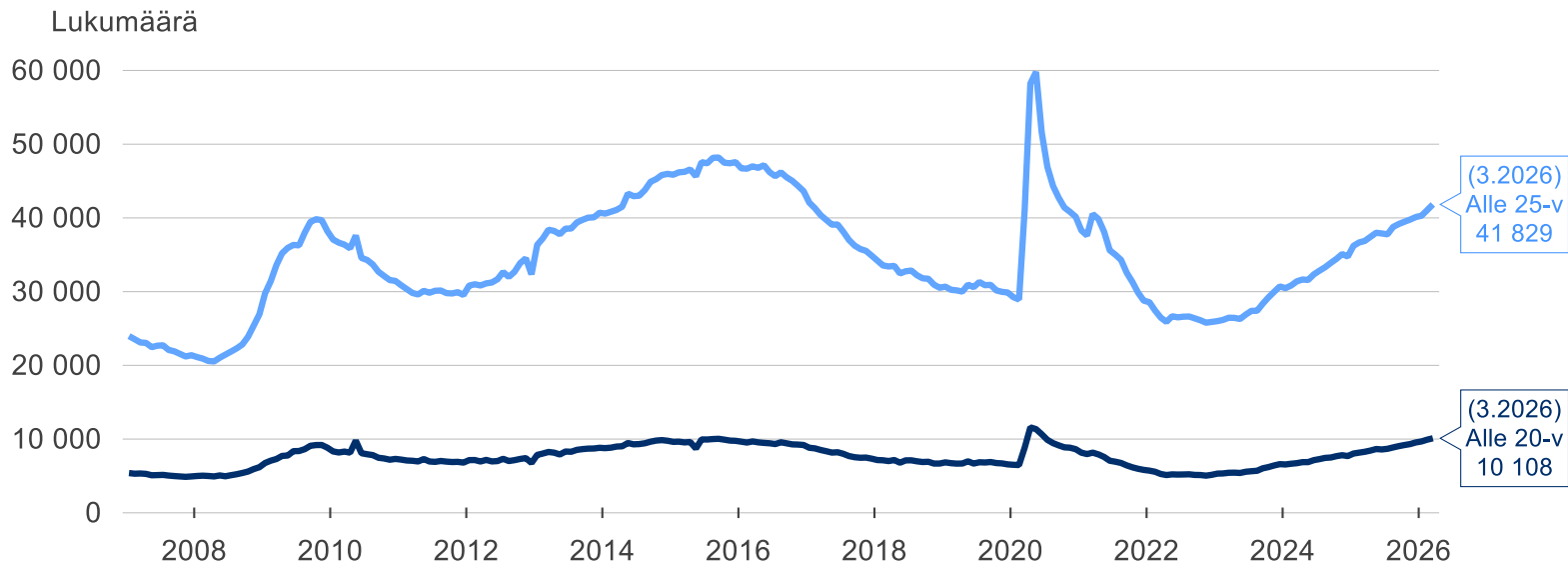
Lähde: Eurostat, Employment & Unemployment (Labor Force Survey), TEM, Macrobond (2025 Q4, 2025 Q4, 2025 Q4)

Työttöminä työnhakijoina nuorten määrä kasvaa, mutta ei ole poikkeuksellisen korkealla

Nuoret työttömät työnhakijat

(Työnvälitystilasto, kausitasoitettu)

Lähde: Ministry of Economic Affairs & Employment of Finland, Macrobond (3.2026)

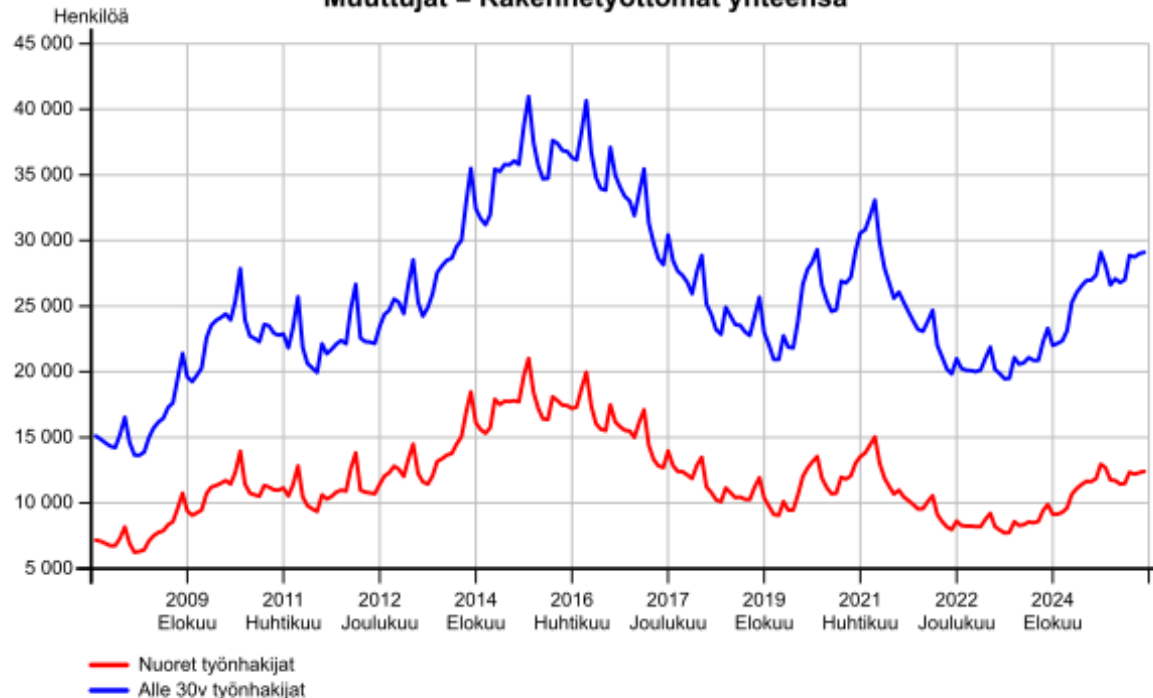
Nuorten rakennetyöttömyys

6210. Rakennetyöttömät sukupuolen, iän, ammatin, koulutuksen ja palvelulinjan

Elinvoimakeskus(k) = KOKO MAA

Sukupuoli = Sukupuolet yhteensä

Muuttajat = Rakennetyöttömät yhteensä

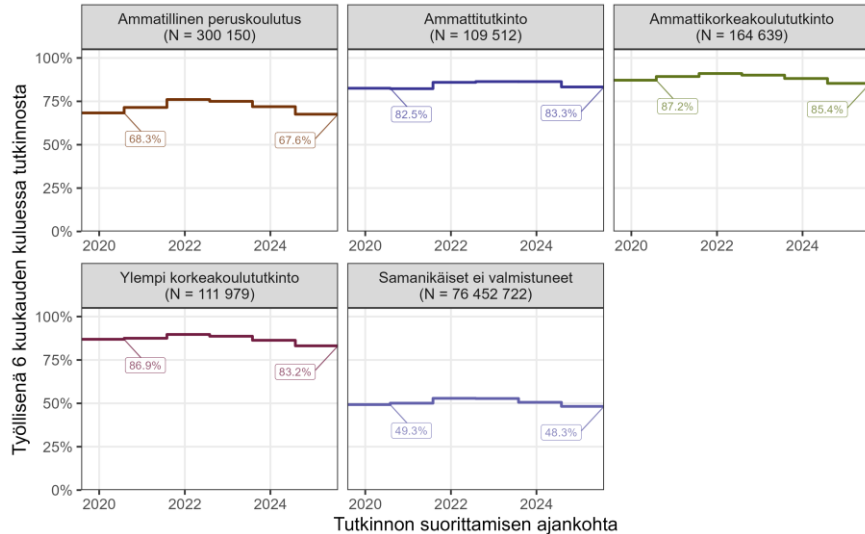

KEHA-keskus, Työnvälitystilasto / KEHA-keskus, Työnvälitystilasto

Vastavalmistuneiden työllistyminen lähes ennallaan

- Vastavalmistuneiden työllistyminen on pysynyt varsin vakaana vuodesta 2019 vuoteen 2025
- Korkeakoulututkinnon suorittaneista noin 83 % työllistyi vuonna 2025 kuuden kuukauden sisällä valmistumisesta. Suppeammasta ammatillisesta peruskoulutuksestaakin valmistuneista työllistyi samassa ajassa noin kaksi kolmesta.

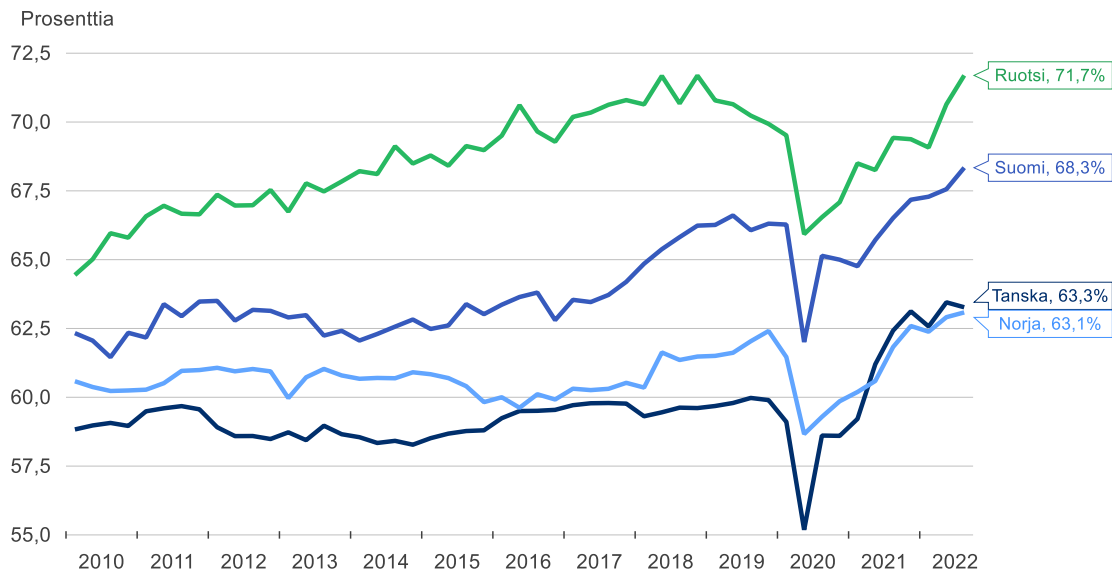
- VATT / Heikki Korpela <https://vatt.fi/-/vastavalmistuneiden-tyollistyminen-lahes-ennallaan>

Jos työllisyyttä mitataan työtunteina (suhteessa väestön määrään), on työllisyysaste Suomessa Pohjoismaiden kärkipäätä

- Muissa maissa siis useampi henkilö (suhteessa) on töissä, mutta tekevät osa-aikatyötä. Suomessa harvempi töissä, mutta nuo harvat tekevät kokoaikatyötä.

Kokoaikaekvivalentti työllisyysaste
(15-64-vuotiaat)

Lähde: Eurostat, TEM, Macrobond

Mihin olisi kuitenkin hyvä
kiinnittää erityistä huomiota?

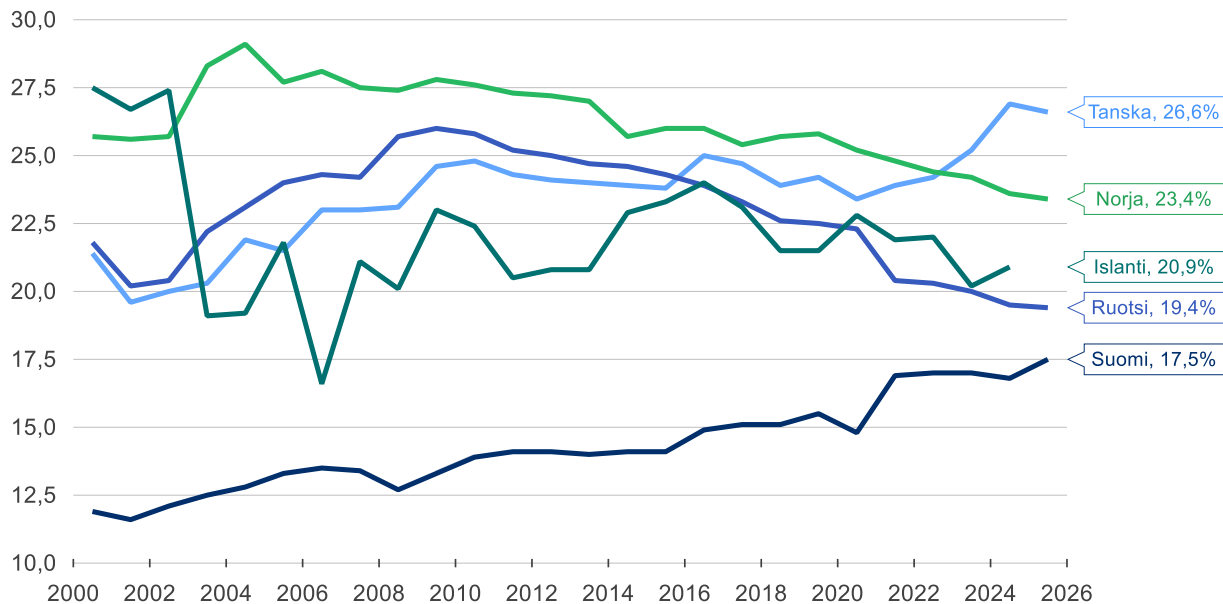
Suomessa osa-aikatyötä tehdään selvästi vähemmän kuin muissa Pohjoismaissa

Osa-aikatyön osuus työllisistä Pohjoismaissa

(15-64-vuotiaat)

Prosenttia työllisistä

Lähde: Eurostat, Employment & Unemployment (Labor Force Survey), TEM, Macrobond (2025)

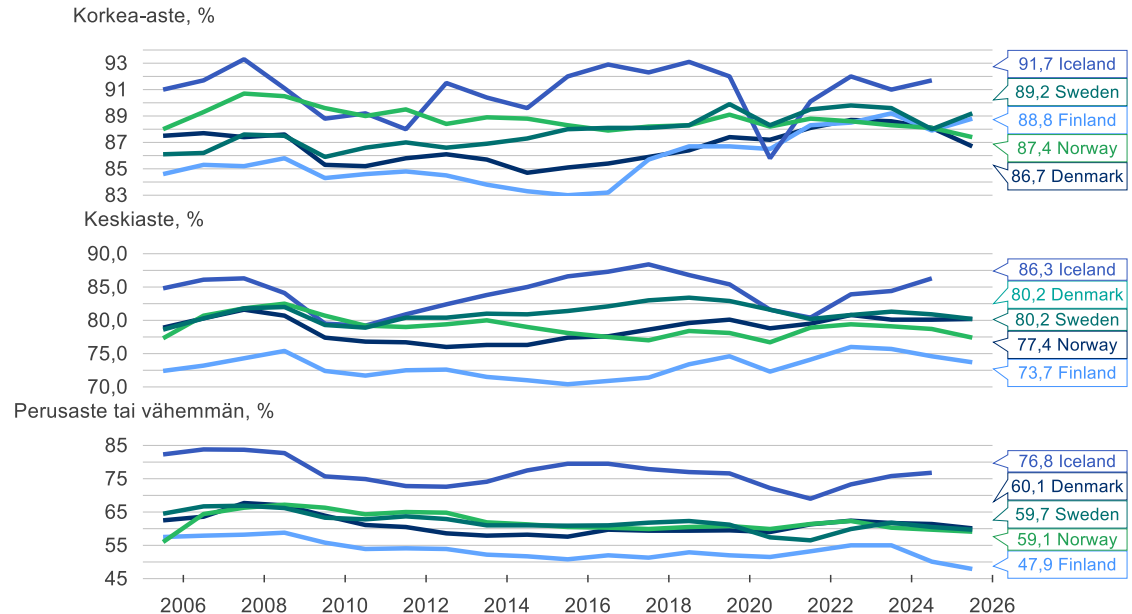
Suomessa työllisyysaste on alhainen kaikissa koulutustaustoissa, mutta erityisesti perusasteen koulutuksen saaneiden osalta

- Ero Ruotsiin:

- Korkea-aste: 0,1 %-yks
- Keskiaste: 5,5 %-yks
- Perusaste: 10,4 %-yks.

Työllisyysaste koulutusasteittain, 20-64-vuotiaat

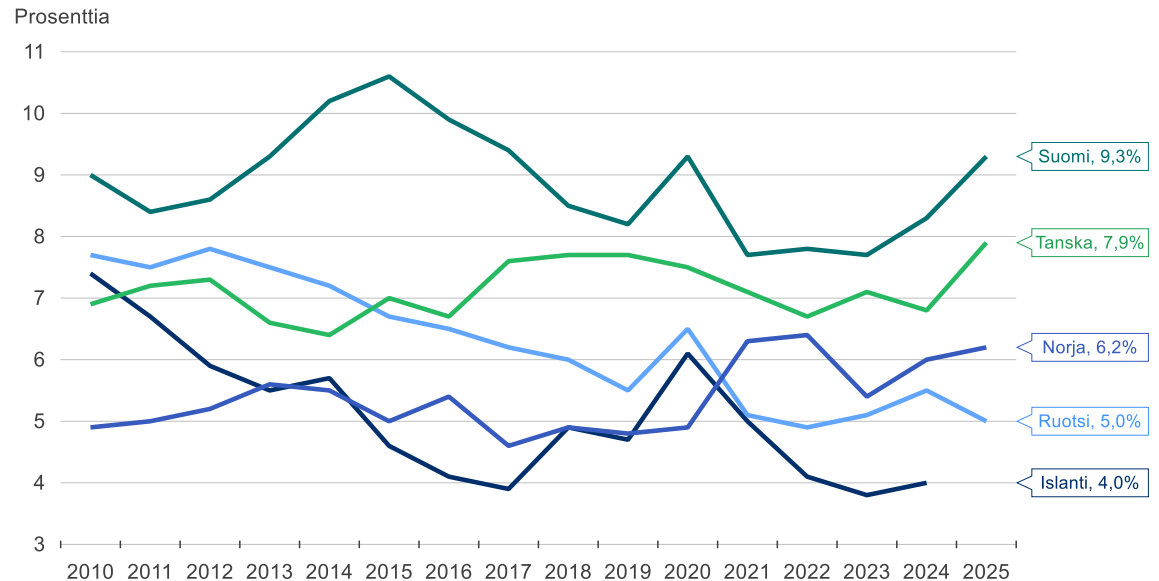
Lähde: Eurostat, Employment & Unemployment (Labor Force Survey), EU Policy Indicators, TEM, Macrobond (2025)

Nuorten työvoiman ja koulutuksen ulkopuolella olo on Suomessa muita Pohjoismaita yleisempää

- Välivuosien määrä ja hidas siirtymä toiselta asteelta kolmannelle heijastuvat NEET-asteessa
- Myös varusmiespalvelun aloituksen odottaminen kasvattaa NEET-astetta

Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret, NEET-aste
(15-24-vuotiaat)

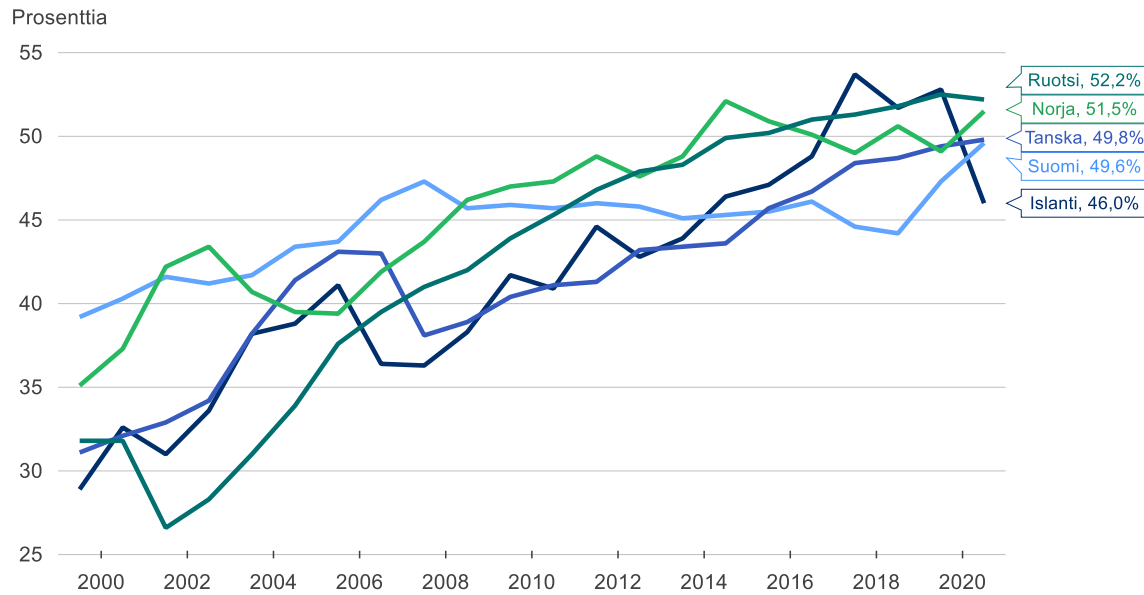

Lähde: Eurostat, Educational Attainment & Outcomes of Education, TEM, Macrobond (2025)

Suomi menettänyt johtosijansa: muissa Pohjoismaissa nyt nuorista enemmän korkeasteen suorittaneita

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet,
osuus 30-34-vuotiaista

Lähde: Eurostat, EU Policy Indicators, TEM, Macrobond (2020)

Nuorten pitkäaikaistyöttömyys

6210. Rakennetyöttömät sukupuolen, iän, ammatin, koulutuksen ja palvelulinjan

Elinvoimakeskus(k) = KOKO MAA

Sukupuoli = Sukupuolet yhteensä

Muuttajat = Pitkäaikaistyöttömät

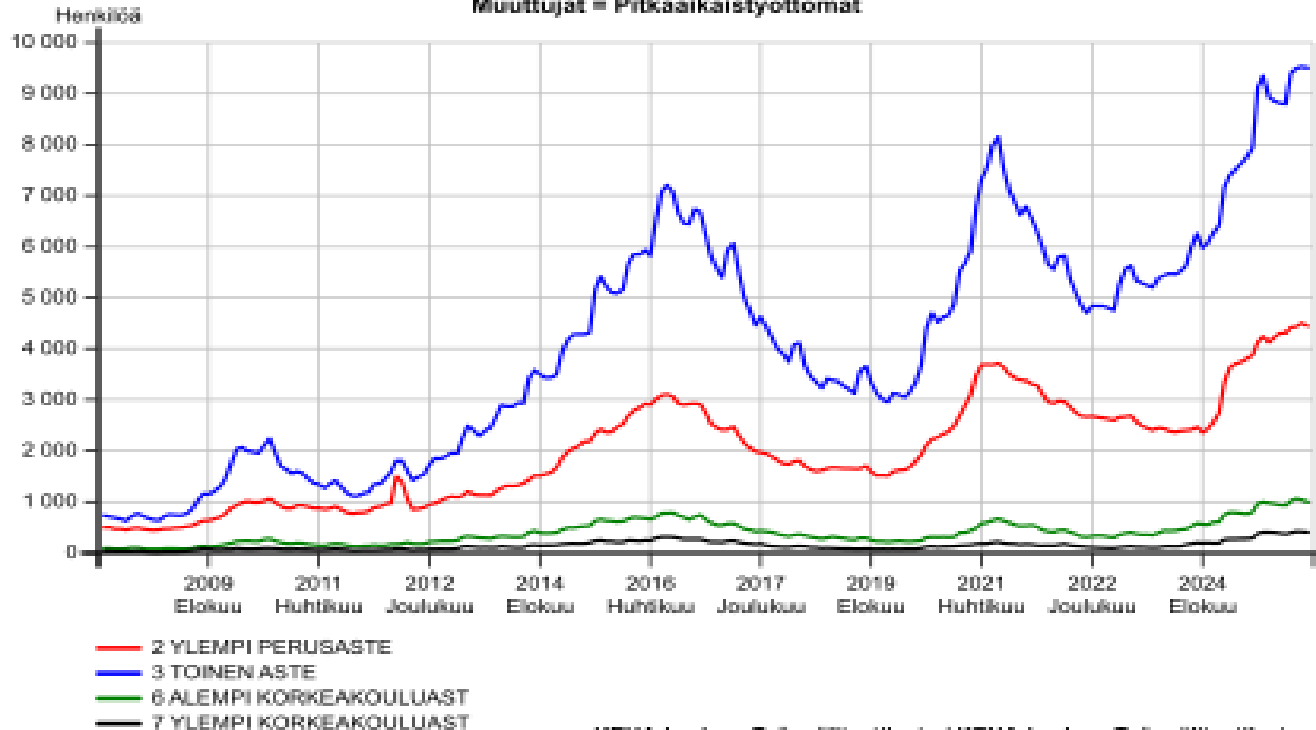
KEHA-keskus, Työnvälitystilasto / KEHA-keskus, Työnvälitystilasto

Nuorten pitkäaikaistyöttömyys

6210. Rakennetyöttömät sukupuolen, iän, ammatin, koulutuksen ja palvelulinjan

Elinvoimakeskus(k) = KOKO MAA
Sukupuoli = Sukupuolet yhteensä
Ikäryhmitys = Alle 30v työnhakijat
Muuttajat = Pitkäaikaistyöttömät

KEHA-keskus, Työnvälitystilasto / KEHA-keskus, Työnvälitystilasto

Miksi tähän on kiinnitettävä huomiota?

- Työikäisen väestön määrän vähentyessä on entistä tärkeämpää, että suurempi osa väestöstä kuuluu työvoimaan ja on työssä.
- Työurien kokonaispituuden kannalta tärkeä on myös uran alkuvaihe eli nuorten kiinnittyminen työelämään.
- Nuorille on olemassa erilaisia ja eri tahojen tarjoamia palveluja, mutta puuttuvatko niistä yhteiset tavoitteet, johdonmukaisuus, jatkuvuus ja selkeät, tavoitteelliset polut eteenpäin.
- Nuorten kiinnittymisellä yhteiskuntaan, yhteisöihin ja demokraattisiin rakenteisiin on keskeinen merkitys -> Vaikuttaa niin talouteen, hyvinvointiin, demokratiaan kuin sukupolvien väliseen kestävyYTEEN.

Mihin on kiinnitettävä huomiota?

- Nuorisotyöttömyys on kasvussa, vaikkei poikkeuksellisen korkealla. Samoin köyhyys ja yleinen nuorten näköalattomuus.
- Nuorten pitkäaikaistyöttömyys on kasvussa.
- Mielenterveyden haasteet ovat huolestuttavan yleisiä nuorilla ja nuorilla aikuisilla.
- Huono-osaisuus kasautuu.

Hallituksen viimeisimpiä toimia

- Nuorten työllistymisaseteli 30€ + 20m€.
 - Työllistymisaseteliä voivat käyttää yritykset, jotka sitoutuvat. 18–29-vuotiaiden nuorten työllistämiseen painottaen nuoria, joilla ei ole kertynyttä työhistoriaa tai koulutusta tai se on vähäistä.
- Osaamiseteli pitkäaikaistyöttömälle.
 - Osaamiseteli on tarkoitettu yli 25-vuotiaalle työttömälle työnhakijalle, jonka työttömyys on kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 12 kuukautta ennen opintotietojen myöntämistä. Osaamiseteliä voisi käyttää enintään kuusi kuukautta kestäviin maksullisiin ammatillisiin valmiuksiin tai yritystoiminnan edellytyksiä parantaviin opintoihin tai yksityisiin uraohjaus- ja valmennuspalveluihin.
- Nuorisotyöttömyyden kohdennetut pilotit
 - Toteutetaan korkean nuorisotyöttömyyden kaupungeissa sekä kuuden suurimman kaupungin naapurustoihin ja kaupunginosiin kohdistuva pilotti nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi vuosina 2026–2027. Pilotin tavoitteena on ehkäistä nuorten pitkäaikaistyöttömyyttä ja parantaa erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien, työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien 18–29-vuotiaiden nuorten kiinnittymistä työhön, koulutukseen ja hyvinvointia tukeviin palveluihin. Allianssimallissa toteutettavissa piloteissa hyödynnetään laajasti yksityistä ja kolmatta sektoria ja kehitetään uusia vaikuttavia tapoja tavoittaa ja tukea nuoria. Pilottiin varataan 15 miljoonaa euroa.
- Kesätyöhjelma
 - Palkataan 500 uutta kesätyöntekijää tai harjoittelijaa valtiohallintoon. Haastetaan yritykset kasvattamaan kesätyöntekijöiden määrää.

Hallituksen viimeisimpiä toimia

- Hallitus selvittää kevyempää yritysmallia 15–25-vuotiaille jatkokehittämällä Nuori yrittäjyys -mallia. Mallissa yrityksen voitot olisivat vapautettuja verosta tiettyyn rajaan asti, kirjanpito olisi automatisoitu esimerkiksi Verohallinnon järjestelmien kautta ja sitä täydentäisi yrittäjyys- ja taloustaitojen opetus yläkoulussa ja toisella asteella.
- Hallitus toteuttaa selvityksen, jossa vertaillaan eri kuntoutusmuotojen vaikuttavuutta työelämään palaamisen edistämiseksi. Tavoitteena on vähentää nuorten sairaseläkkeitä ja löytää toimintamallit, joilla voidaan varmistaa, että tarjottu kuntoutus tuottaa aidosti tuloksia

Havainnot tutkimuksista

- Työllisyyspalveluiden vaikuttavuudesta nuorten työllistymiseen löytyy varsin monipuolista tutkimusta.
- Hieman yleistäen voidaan sanoa, että aktivointitoimet sinällään eivät pääosin tuovan merkittävää muutosta nuorten tilanteisiin, mitä tulee työpäivien lukumäärään tai palveluiden käyttöön. Etuuskien käyttöä ja terveydenhoidon palveluiden käyttöä ennusti enemmän nuoren palveluiden aiempi käyttö kuin aktivointitoimet tai niiden ulkopuolisuus. Tämä Havainto korostaa palvelutarvearvion ja toimien kohdentamisen merkitystä.
- Palveluilla voi luonnollisesti olla muita positiivisia vaikutuksia, mutta näitä on tutkittu vähänlaisesti.
- Massamuotoisten ohjaus- ja neuvontapalvelut näyttäytyivät läpi käydyissä arvioinneissa tuloksiltaan kahtalaiselta ristiriitaisilta. Toisaalta ne ovat edullisia massapalveluita, mutta toisaalta näyttöä vaikuttavuudesta melko vähän.
- Tutkimuskirjallisuus tukee käsitystä palkkatuen positiivisesta vaikuttavuudesta. Positiivinen vaikutus näkyy erityisesti yksityisellä sektorilla ja osatyökykyisten kohdalla.

Havainnot tutkimuksista 2/3

- Nuorten haasteiden moninaisuuden takia työpoliittisten toimenpiteiden tulee huomioida esteet monipuolisesti ja huomion tulee olla vähintään kriittisimmissä esteissä. Yleisesti havaittiin, että ohjelmat, jotka integroivat eri palveluita yhteen ovat todennäköisemmin vaikuttavia kuin yksittäiset palvelut.
- Tutkimus löysi näyttöä, että nuorten profilointi ja palveluiden henkilökohtaistaminen lisää vaikuttavuuden todennäköisyyttä.
- Kirjallisuus tukee seurannan ja sanktioinnin vaikuttavuutta työllistymiseen. Seurannan todetaan rohkaisevan työttömiä työnhakijoita hakemaan työtä aktiivisemmin ja ottamaan osaa työvoimapolitiittisiin toimiin aktiivisemmin.
- Palveluntuottajien kannustinjärjestelmät lisäävät vaikuttavuuden todennäköisyyttä.
- Julkisen sektorin ohella yksityisen ja kolmannen sektorin aktiivisuus palveluissa lisää vaikuttavuuden todennäköisyyttä.
- Suurinta osaa toimenpiteistä ei evaluoida laadukkaasti ja tämä heikentää käytettävissä olevaa tietoa sen suhteen mikä vaikuttaa ja miksi.

Nostoja Pohjoismaista

- Ruotsissa on kehitetty valtion ja paikallistason yhteistyötä sopimus pohjaisesti.
 - Sopimusten kautta on pyritty vahvistamaan paikallisia yhteistyörakenteita ja kumppanuuksia nuorisotyöttömyyden hoidossa. Sopimuksissa on luotu yhteinen käsitys nuorisotyöttömyydestä alueella, käytössä olevista palveluista ja yhteistyön tavoitteista sekä toimijoiden rooleista.
- Tanska on ottanut käyttöönsä ”nuorisositoumuksen”.
 - ”Sitoumus” sisältää niin yhteistyösopimuksia kansallisella ja alueellisella tasolla (valtion ja kuntien välillä sekä kuntien välillä), kuin myös useita toimenpiteitä erityisesti kauempana työmarkkinoista oleville nuorille.
 - Erityisesti panostettu IPS-toimintamalliin.
- Norjassa lisättiin toimenpiteiden vaikuttavuuden seuranta osana nuorisotakuuta.
 - Nuorilla on yksi kontaktihenkilö työvoimapalveluissa. Työllisyyspalveluiden kontaktihenkilö voi myös auttaa nuorta eri sektoreilta myönnettävien avustusten hakemisessa ja koordinoinnissa.
- Islanti on panostanut IPS-toimintamalliin. Hanke on nyt ylittänyt puolivälin kolmen vuoden rahoituskaudesta, ja Islannin alustava kokemus IPS-mallista on osoittautunut positiiviseksi.

Kiitos